

χειώδεις τινὲς γνώσεις χημείας, ὀλίγον σκεφθεὶς δὲ, θέλει βραδύνει νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος.

Τὸ ὕδωρ, ὡς γνωστὸν, σύγχεται ἐκ δύο ἀερίων, τοῦ ὑδρογόνου καὶ τοῦ ὀξυγόνου, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον εἶναι εἰς ἄκρον εὐρλεκτον, φλόγα μὲν ἀναπέμπον σγιδὸν ἀδιόρατον, μεγίστην δὲ διαδίδον θερμότητά. Ὁμιλοῦντες λοιπὸν περὶ φωτισμοῦ καὶ θερμάνσεως δι' ὕδατος, ἐννοοῦμεν τὴν ἐκ τοῦ ὑδρογόνου θερμότητα καὶ λάμψιν· τὸ οὐσιώδες εἶναι τὸ νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τοῦ ὕδατος τὸ ἐν αὐτῷ ὑδρογόνον, ἔργον εὐκόλον εἰς τὴν χημείαν, καὶ νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸ ἡ λάμψις ἥτις τινος στερεῖται, πρᾶγμα ἐστὶ πλέον εὐκόλον.

Ἡ ἰδέα αὕτη δὲν εἶναι νέα· πρότινων ἐτῶν ἐνησχολήθησαν εἰς τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς καὶ τινες ἄλλοι, ἐσχάτως δὲ, κατὰ τὰς Γαλλικὰς ἐφημερίδας, ὁ K. Gillard ἐπέτυχε πληρέστατα, διαδίδως καὶ φῶς καὶ θερμότητα εἰς ὁλόκληρον βιομηχανικὸν κατεστημα, διὰ μηχανῆς τὴν ὁποίαν αὐτὸς μὲν ἐπενόησε, κατασκευάσει δὲ ὁ K. Magnier.

Ἡ μηχανὴ αὕτη ἔχει σχῆμα κλιβάνου περιέχοντος δύο διίλυτῆρας σιδηροῦς, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀπολήγει σωλὴν ἐπίσης σιδηροῦς, δι' οὗ εἰσάγεται ἀτμός ὕδατος, φέρων μικρὰς ὁπὰς περιβεβλημένας διὰ λευκοχρύσου, ὥστε νὰ μὴ φράσσωνται ἐξ αἰτίας τῆς ὀξυδώσεως τοῦ σιδήρου.

Καὶ πρῶτον μὲν θερμαίνεται ὁ κλιβάνος, ὅταν δὲ κοκκινίσωσιν οἱ διίλυτῆρες ὡς θύσσινα, γεμίζονται μὲ αἰθάλην καὶ μὲ ἄνθρακας, καὶ εἰσάγεται ἔξωθεν ἀτμός ὕδατος.

Τὰ παραιτέρω ἐξηγουῦνται οἰκοθεν.

Οἱ ἄνθρακες πυρακτοῦνται, καὶ ἐπειδὴ ἔχουσι μεγάλην συγγένειαν μὲ τὸ ὀξυγόον, ἀπορρόφουσι τὸ ἐν τῷ ἀτμῷ τοῦ ὕδατος περιεχόμενον. Ὁ ἀτμός ἐπομένως ἀναλύεται, τὸ ὑδρογόνον ἀποχωρίζεται, τὸ δὲ ὀξυγόον, ἐνούμενον μὲ τοὺς ἄνθρακας, συγκροτεῖ τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ. Τὰ δύο αἶρια, ἦτοι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ καὶ τὸ ὑδρογόνον, μίγνυνται ἐντὸς τοῦ διίλυτῆρος, ἐξέρχονται ὁμοῦ δ' αὖ σωλῆνος καθέτου, ὅστις φέρει αὐτὰ εἰς καθαριστήριον ὅπου χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων.

Χωρίζονται δὲ ὡς ἑξῆς· Τὸ καθαριστήριον περιέχει τίτανον ξηρὸν, ἥτις, ὡς ἔχουσα μεγίστην συγγένειαν μὲ τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἐνούται μετ' αὐτοῦ, καὶ παράγει ἀνθρακικὴν τίτανον. Τότε τὸ ὑδρογόνον μεταβαίνει εἰς τὸ αἰριόματρον ὅπου συμπυκνοῦται.

Σημειωτέον ὅτι ἡ αὕτη τίτανος χρησιμεύει εἰς τὸ ν' ἀποχωρίσῃ τοῦ ὑδρογόνου τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἀλλ' ἀπὸ πρῶτον ἀποβάλλῃ τὸ αἶριον τὸ ὁποῖον ἀπορρόφησεν. Ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀποχωρίσεως εἶναι ἀπλούστατος.

Ἀνωθεν τοῦ μεγάλου θόλου τοῦ κλιβάνου ἐπίκειται κάλυμμα ξύλινον, ἐφ' οὗ χέουσι τὴν προερχομένην ἀπὸ τοῦ καθαρισμοῦ καὶ κεκορισμένην ἀνθρακικοῦ ὀξέως τίτανον. Ὑπὸ δὲ τὴν ἐπιρροὴν τῆς θερμότητος, τὸ ὀξύ τοῦτο χωρίζεται τῆς τιτάνου, καὶ ἐξέρχεται δι' ὁπῆς ἀείποτε ἀνοικτῆς, ἐνῶ ἡ χωρισθεῖσα τίτανος ἐξέρχεται δι' ἑτέρας.

Ἀλλ' εἰν τὸ ὑδρογόνον σκαπὸν μόνον δὲν ἴχῃ τὴν θερμάνσιν ἀλλὰ καὶ τὸν φωτισμὸν, τότε τὰ μέσα ταῦτα δὲν ἀρκοῦσι. Τὸ καθαρὸν ὑδρογόνον διαδίδει, ὡς εἵπομιν, φῶς ἀσθενέστατον· τοῦτο δὲ δὲν καθιστάνεται λαμπρὸν εἰμὴ ἐὰν διὰ τῆς φλογός του ἀναφθῶσι μόρισ στερικοῦ τινος σώματος. Ὅθεν φέροντες εἰς συναφὴν ὀξυγόνον καὶ ὑδρογόνον μὲ τεμάχιον τιτάνου, ἀπολαμβάνομεν φῶς λαμπρότατον.

Τὰ αἶρια τῶν γαιανθράκων, τὸ αἷμα καὶ τὸ ἔλαιον ἀναδίδουσι φῶς, ἐνεκα μόνον τοῦ εἰς ἄκρον διηρημένου καθαρῷ ἄνθρακος τὸν ὁποῖον περιέχουσιν. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐφρυσσθῇ τὸ ὑδρογόνον εἰς τὸν φωτισμὸν διὰ τῶν μέσων αἵτινα περιεγράψαμεν, πρέπει νὰ θάλωμεν αὐτὸ πλησίον σώματος τινος στερικοῦ.

Ἡ μέθοδος τοῦ K. Grillard εἶναι ἀπλουστάτη·

Δύχας αἰρίου συνήθους (gaz) οὔτινος οἱ ὁκαὶ εἶναι λεπτόταται, φέρει εἶδος τι θρυαλλίδος ἐκ λευκοχρύσου πολλὰ λεπτῆς· ἡ θρυαλλίς αὕτη ἀναπτομένη ὑπὸ τοῦ ὑδρογόνου, διαδίδει φῶς λαμπρότατον. Δὲν φθείρεται δὲ παντάπασι οὐδὲ μετὰ πολυχρόνιον χρῆσιν.

Ἐν μέτρον κυβικὸν ὑδρογόνου διατηρεῖ τέσσαρας καὶ πέντε λύχνους ἐπὶ μίαν ὥραν, διὰ δὲ τὴν κατασκευὴν του δαπανῶνται 14 ἢ 15 λεπτὰ τῆς δραχμῆς.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ.

Κατὰ τὸ Γαλλικόν.

Τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον τοῦ ἀνδρός τούτου, οὔτινος τὸ ὄνομα θέλει φέρεῖ εἰς αἰῶνας ἡ ἱστορία, ὑπῆρξεν ἀκαταδάμαστός τις θέλησις, συνοδιυμένη ὑπὸ νοῦς ζωηροῦ, πεποικιλμένου, μεγίστου. Τὸ μέγα τοῦτο πλεονέκτημα, δημοκρατικὸν μὲν πατριώτην κατ' ἀρχάς, κατατροφέα δὲ τῆς ἐπαναστάσεως ὕστερον, καὶ τέλος δικτάτορα ἀνέδειξε τὸν ἄνδρα. Τὸ περίαπτον τοῦτο κατεῖχε καὶ δι' αὐτοῦ ἀνέπτυξε τόλμην θαυμασίαν ἴσῃν τῆς τοῦ Ἀννίδα, πνεῦμα ἐπιχειρηματικὸν ὁποῖον τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀπόρατον νοήμονα ὡς τὴν τοῦ Καίσαρος, καὶ πνευργίαν οἷα ἡ τοῦ Θεμιστοκλέους.

Ἐξημμένην ἔχων τὴν φαντασίαν ἐκ τοῦ μεγαλείου τῶν ἡρώων τοῦ Πλευτάρχου, καὶ ἐκδοτος εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας, τὸ θεμέλιον τῆς στρατηγικῆς, διὰ τῶν ὅπλων ἀνηγορεύθη κυριάρχης τῆς Γαλλίας, καὶ διὰ τῶν ὅπλων κατέπληξε τὴν Εὐρώπην.

Σταθμίσας τῆς τε ἰδίας πατρίδος τοὺς ἀγῶνας καὶ τῆς Γαλλίας τὰς ἀναστατώσεις, συνείδε κατὰ πόσον ἐδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ἐπὶ τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ ἰσχύν, ἥτις οὐδινὸς ἐχρῆζετο ἄλλου ἢ ἀντικειμένου πρὸς τὸ ἐξασκηθῆναι. . . . ἡ στραταρχία καὶ τοῦ κατακτητοῦ τὸ σκῆπτρον τῷ παριῶν σταδίων ἀπέραντον.

Καταβάς ἀπὸ τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ σκηνῆς, καὶ μέχρις ἐσχάτης αὐτοῦ πρῆς τὰς αὐτὰς ἔσχε ψυχικὰς ὁρμάς. Καὶ οἱ λόγοι του, καὶ οἱ στοχασμοὶ του ἐν τῇ Ἀγίᾳ Ἐλένῃ ἦσαν λόγοι καὶ στοχασμοὶ με-

γάλης ψυχῆς—Ἐπὶ τοῦ μεμονωμένου ἐκείνου βρά-
χου, ἐν μέσῳ τοῦ ἀχανοῦς ὠκεανοῦ, ἀναπαυόμενος
ἐπὶ τῆς κλίνης ἦν ἔφερε κατὰ τὴν ἐν Ὠπερλίτις μά-
χην, ἦτον ἀκόμη τοῦ ἀμπαντος ὁ παραξίας ἐκείνος!

Ὁ τιτάν οὗτος δὲν ἔχει τὸν ἐπὶ μίλλον—σκέψαις,
συναίσθησις καὶ ἐνέργεια παρ' αὐτῷ ὠδεύον ἐκ συμ-
φώνου· ἡ φιλοδοξία ἦτο τὸ ἐλατήριο τῆς ὑπάρξε-
ώς του.

Ἀμοιβὴ καταγωγῆς βασιλικῆς, καὶ ὡς ἐκ τούτου
μὴ δυνάμενος μηδένα τῆς Εὐρώπης θρόνον νὰ καθέξῃ,
τὸ πᾶν ὀρεῖται εἰς τὴν τύχην, εἰς τὰς περιστάσεις,
εἰς ἑαυτὸν. Τὸ ζωηρὸν αὐτοῦ πνεῦμα, ἡ εὐτολμία,
ἡ δυνάμεις, ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ἀκράτος ἐπι-
μονὴ τὸν ἀνήγειρον—ἡ ἀκόρετος φιλοδοξία τὸν κα-
τέβαλεν.

Εἶναι φαινόμενον τῶν αἰώνων, ὅπερ, κατ' εὐτυχί-
αν τῶν λαῶν, ἡ φύσις δὲν μᾶς παρουσιάζει ἐπανε-
λημμένως, καὶ ὅπερ μᾶς διδάσκει πόσα δύναται ἡ ἐ-
πιμονὴ νὰ κατορθώτῃ, ἂν τὰ μεγάλα σχέδιά της δὲν
ὑπερβῶσι πάντα ὅρον.

Φύτει κρυφίους, σοβτὸς, μάλιστα κατηφῆς, βα-
θὺς εἰς τὰς σκέψεις, σιωπηλὸς, λακωνικὸς εἰς τὸ
λέγειν, ὀλίγῳρος ἅμα καὶ παρατηρητὴς, φιλέρημος,
πεισματοῦδος πολλάκις, καὶ ἐπιδικτικὸς παθῶν μέ-
χρι μανίας, ἐξ ἐρήδων, ἐκ παιδῶν ἀκόμη ἐσκέπτε-
το καὶ ἐμελέτα ἐπὶ τὰς παραχὰς τῶν ἡμερῶν αὐ-
τοῦ. . . εὐκόλως ἄρα ἐδύνατό τις νὰ προσεκάτῃ τὸ
κατὰ τὸν ἄνδρα. Τὸ θανάσιμον μῖτος τοῦ νέου Κυ-
ρνεῖου κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος του μετέβαλε
τὸν σπινθῆρα εἰς φλόγα.

Ἐν τοῖς πολυταράχοις κύμασι τῆς βιωτῆς νῦν μὲν
κατοβαλλόμενος, νῦν δὲ ἀνυψούμενος, ἐγυμνάσθη εἰς
τὸ προβλέπειν τοὺς διαίους κλόνους, εἰς τὸ συμμορ-
φοῦσθαι μετ' αὐτῶν, ἀλλ' ἅμα καὶ θεωρεῖν τοὺς ἀν-
θρώπους ὡς ἄλλους ἀριθμούς, εἰς τὸ ἐκτιμᾶν αὐτοὺς
καθ' ὅσον ἐδύναντο νὰ τῷ χρησιμεύσωσιν, εἰς τὸ
κρύπτειν ἐν μυχίοις ἐγκάτοις καὶ τὸν μηδαιμινώτε-
ρον λογισμόν, καὶ θεωρεῖν τὰ πλήθη ὡς μέσα μόνον
πρὸς ἐπίτευξιν σκοπῶν.

Εἰκοσιπενταετῆς μόλις διήλθεν ὑφ' ὅλας τῆς τύ-
χης τὰς φαντασιοπληξίας—ἐν βραχεῖ χρόνῳ δια-
στήματι, ἡ Κύρνος τὸν ἐξήλασαν, ἡ Γαλλία τὸν ἐ-
τίμησεν, ἡ ἐθνικὴ Σημέλευσις τὸν διέγραψεν ἀπὸ τοῦ
καταλόγου τῶν στρατηγῶν καὶ μετ' οὐ πολὺ τὸν ἀ-
νήγειρεν εἰς τὴν ὑπάτην ἀρχήν.

Νέος, ῥωμαλεὺς, σκληρὸς, Σπαρτιάτης εἰς τὸ
λέγειν καὶ πράττειν, δραστήριος, ἐχέμυθος, ἐπαιτὴς
καὶ τῶν ἐλαχίστων, ἀπὸ νίκης ἐρόφθη εἰς νίκην.
Τὰ ζηλότυπα μέλη τοῦ Διευθυντηρίου ἐτίδοντο αὐ-
τὸν καὶ ὠμολόγουν αὐτῷ ἐγνώμοσύνην ἐξ ἀνάγκης
ἀλλ' αὐτὸς ἐφαίνετο περιφρονῶν ταῦτα πάντα, καὶ
ἐγκολπύμενος ψυχὴν Ἀλαξάνδρου, μετέφερε τῆς δό-
ξης του τὸ θέατρον εἰς γαῖας ἀπωτάτας. . . μετέ-
φερε τὴν Γαλλίαν εἰς Αἴγυπτον. Αἱ Πυραμίδες ἐρ-
ῶν διήλθον τοῦ ἀμπαντος οἱ αἰῶνες, μάρτυρες ἐγένοντο
τῆς δόξης αὐτοῦ! ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ πολὺ· φωνή τις μὲν
στηριώδης, φωνή τις ἀπὸ τῶν Περνηαίων κατερχο-
μένη καὶ τὰς θαλάσσις διατχιζούσα, αὐτὸν φαίνεται

ἀποκαλοῦσα· τείνει τὸ οὖς, ἀκούει καὶ . . . ἐπανερχε-
ται! ἐπανερχεται! εὐπρόσδεκτος καὶ θαυμαστός! Τὸ
ἀνίσχυρον διευθυντήριον διαλύεται, ἀντικαθίσταται
ὑπὸ τῆς ὑπατείας, ἡ ὑπατεία γινώσκει τὴν δικτατορίαν,
ὁ ἰσόβιος ὑπατος ἀναγορεύεται Αὐτοκράτωρ.

Ὁ διαδοχικὸς Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων ἐπιβάλλει
ἐπὶ τὴν Εὐρώπην τὴν σιδηρὰν θέλησιν του. Προσπι-
στῆς τῆς διχονοουμένης Γερμανίας, μεσίτης τῆς θορυ-
βώδους Ἑλουητίας, βασιλεὺς τῆς διαμεμελιταμένης
Ἰταλίας, διοικητὴς τῆς Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλλίας,
καὶ διὰ τοῦ Ἡπειρωτικοῦ συστήματός του δεσπότης
τῆς Εὐρώπης ἀπάτης, πανταχοῦ ὑπέθαλψεν καθ' ἑαυ-
τοῦ ἀπέχθειαν κρυφίαν.

Τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ ἐξέτειναν ὁ γίγας ἐπὶ το-
σοῦτον, καθὼ γινώσκων νὰ κερποῦται τὴν ἀδυναμίαν
τῶν ἄλλων, νὰ διαμελίζῃ τοὺς συσσωματωθέντας, νὰ
πτοῇ τοὺς ἀπομεμονωμένους, καὶ διὰ τοῦ καταπλη-
κτικοῦ του ξίφους νὰ καταπείθῃ τοὺς δισταζόντας
ὅτι μεθ' ἐαυτοῦ ἔφερε τὴν νίκην.

Καὶ ἐν μέσῳ ἀγώνων τοιούτων, εἶρε καιρὸν τὸν
ἀρμόδιον τοῦ ν' ἀποδώσῃ τὸν ὀρεῖλόμενον σεβασμὸν
πρὸς τοὺς θεδηλωθέντας ναοὺς, νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ
τῆς πνευματικῆς ἀρχῆς τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, νὰ
βελτιώσῃ τὰ δημόσια ἐκπαιδευτήρια, νὰ σχεδιάσῃ τὸν
κώδικά του, καὶ νὰ μὴ παραβλέψῃ τὰς ἐπιστήμας, τὰς
τέχνας, τὴν ἐμπορίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὴν ναυτι-
λίαν καὶ τοὺς ἀποικισμούς. Ἡ καλουμένη δημοκρατία
ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἐλαμπρύνθη, τὰ οἰκονομικά
τῆς ἐκανονίσθησαν ἐπὶ τὰ κρείττω, καὶ νέαι ὁδοί, καὶ
διώρυγες, καὶ οἰκοδομαὶ μεγαλοπρεπεῖς ὠράσταν τὴν
ἐπικράτειαν.

Ἐρή· ἡ εὐκαρπὸς περιεκότμει μετὰ δαφνῶν τὸν
δορυάλωτον θρόνον—ἀλλ' ὁ μοιροφιλὴς ἥρως ἐχρή-
ζετο, ἔλεγε, πολέμων πρὸς τὸ χαλινάγωγεῖν τοὺς ἐχ-
θρούς του.

Τὸ διακυβεύειν φέρει πολλάκις εἰς τὰς ἀγκάλας
τῆς νίκης, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ εἰς τὰς τῆς καταστροφῆς.

Στρατηλάτης στρατοῦ μυριαρίθμου ἐξῆλθε κατὰ
τριῶν αὐτοκρατόρων—ἡ χιλιετία τῆς γερμανικῆς αὐ-
τοκρατορίας ἐξέλειπεν—ἡ τύχη τῆς Ἰσπανίας καὶ
Πορτογαλλίας ἀπεφασίσθη—καὶ τοῦ Ναπολέοντος ἡ
κυριαρχία ἐξέταθη ἐπὶ τὸ σύμπαν. Ἡ Αὐστρία
μόνη, ἐλπίζουσα ἐπὶ τέλος νὰ δώσῃ τῆς εἰρήνης τὴν
ἐλπίαν εἰς τὰ ἀπηυθιμένα ἔθνη, ἐνδόξως καὶ μετὰ
καρτερίας ἀντέστη κατὰ τοῦ τιτάνος.

Ἡ γέννησις τοῦ βασιλέως τῆς Ρώμης ἀνήγαγε
τὸν Ναπολέοντα εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς εὐδαιμονίας.
Ἐκτοτε πλέον περὶ μηδενὸς ἐπρόήθη τὰς νίκας, καὶ
πᾶν τὸ μετ' αὐτὴν ὑπεγορεύθη οὐχὶ ἐκ τῆς ἀνά-
γκης.

Ἐν τινὶ παραρροᾷ ὁ γαῦρος προεκάλεσε τὸν γί-
γαντα τῆς ἀπτοῦ ἐν μέσῳ τῶν πταγῶν αὐτοῦ! Τὰ
στοιχεῖα, ἡ Μότσα, ἡ Βερατίη, ἡ Αἰψία ὑπέσκαψαν
τὴν πτωσίαν του. Ἡ Ἑλβετία, αὐτὴ ἐκείνη ἡ Ἑλβετία, τὴν
ἀπώλετο αὐτὸς οὗτος προτέλαβεν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν
τῶν Γάλλων, ὑποδέχεται τὸν κύριόν της. Καὶ τοῖς δὲ

παραγκωνισθείς, ἀναρκίνεται αὐθίς εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀλλ' ἡ πεντηκότης μάχη τοῦ ἀπῆρξε καὶ ἡ ἐσχάτη. Ἐκεῖνος, πρὸς ὃν μία Γερουσία, ἀπένευμε τὸν τίτλον **Μέγας**, ἐπέπρωτο, καὶ τοι μεγαλύτερος τοῦ Θεμιστοκλέους, νὰ δώσῃ τέλος ἀθλιέστερον μὲν, ἀλλ' οὐχ ἥττον καὶ εὐγενέστερον.

Ὁ νέος τιτάν καὶ ὁ αἰὼς αὐτοῦ προσδοκεῖται **Τάκι** τον, ἀλλ' ἀμρότεροι ἴσως ὀρεῖλουν νὰ πτοηθῶσι κατὰ τὴν ἑλευσίαν του.

Ὁ Ναπολέων ἐγίνωσκε κατὰ πόσον εἶναι αὐστηρὰ καὶ ἀδυσώπητος ἡ ἱστορικὴ σταθμὴ ἔκρινε δὲ τὸ ἀπώτατον μέλλον, οὐχὶ ἐκ τῶν πράξεων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἠθικῶν συνεπειῶν, διὸ καὶ ὁ γίγας ἐχνηλάτει τοὺς μεγάλους ἀνδρας τοῦ Πλουτάρχου, καὶ ἡγάπα τὸν Ὀττιαν, καθόσον καὶ ἡ ποίησις ἀπαθανατίζει· ὁ πικρὸς καὶ κριτικὸς κάλαμος τοῦ Τακίτου ἦν προσβλητικὸς καὶ θανάσιμος, τὸν ἀκιστράφη ἄρα, καὶ πρὸς μόνον τὸν Πλούταρχον εἴτεινε τὴν προσοχήν. Καὶ κατὰ τοῦτο ἴσως αἱ προαισθήσεις τοῦ δέν τὸν ἠπάτησαν· ὁ Πλούταρχος τοῦ ἐλεύσεται!

Ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἔκαμε τὸ πρῶτον βῆμα καὶ τῆς ὁποίας τὴν φορὰν παρεκλούθησε, συνείδει κατὰ βάθος τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ καὶ ἐλθαμβὸς ἀπέμεινε ἐπὶ τὴν ἐμφάνισίν του. Μὲ πτερόεν τὸ βῆμα εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ παντός, καταλιμπάνων τοῦ δράματός του τὴν διαχείρησιν εἰς τῆς φαντασιοπληξίας του τὰς χεῖρας. Ἡ πρᾶξις προὐχώρει μεγάλη, ζωηρὰ, λαμπρά, αὐτὸς δὲ τὴν ἐπεβάρυνε διὰ τοῦ προσφιλοῦς θέματός του· ὥρεια νὰ τὴν δώσῃ ἀναψυχὴν, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ εἶδε πολλὰ τὰ πιστὰ εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὁ κόσμος ἀπηύδῃσεν ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλους νίκας του. Διετάγη νὰ ὑποχωρήσῃ, καὶ ὑπεχώρησε μετ' ἀξιοπρεπείας ὁμως, καὶ μετ' ἀξιοπρεπείας τοσαύτης ὅσης ὁ Καίσαρ Ἰούλιος ἐντερήθη κατὰ τὴν δύσιν του· ἐγένετο ἄρπεντος οἶοναί ἥλιος ἐσπερινὸς ἐν μέσῳ νεφελῶν κεραυνοβόλων.

Μικρὸς ἦν καὶ εὐταρκας, καὶ μελανόχρους, καὶ τὴν τρίχα εἶχε μέλαιναν καὶ ἀραιὰν, τὸ μέτωπον στρογγύλον, καὶ τὸ ὄμμα ζωηρόν, ὀξυδερκὲς καὶ φλογερὸν, χαρίεν τὸ στόμα, τὴν φωνὴν δυνατὴν καὶ εὐήχον, τὴν κάτω σιαγόνα [προέχουσαν, στερόν καὶ ταχὺ τὸ βῆμα, καὶ τὰς κινήσεις ζωηράς. Συνήθως διετταύρου τοὺς βραχίονας ἐπὶ τὰ στήθη ἢ ἐξηγκωνίζετο· τὸ σύνολον αὐτοῦ ἐπρόδιδεν ἰδιοσυγκρασίαν χολερικο-μελαγχολικὴν. Τὴν ἐνδυμασίαν ἦν ἀπλούστατος, πάντοτε σχεδὸν ἔφερε τὴν στολὴν πρασίνην, μετὰ λευκοῦ τοῦ ὑπενδύτου, ἢ ἐπενδύτην φοιόν, καὶ μικρὸν τὸν πῖλον· ἀλλ' ἡ θεραπεία αὐτοῦ ἐν τε τοῖς Παριτίοις καὶ ἐν τοῖς στρατοπέδοις, ἦν πάντοτε πολυτελής καὶ πομπώδης, ἢ δὲ ἐθιμοταξία μεγαλοπρεπεστάτη, αὐστηροτέρα καὶ τῆς Ἰσπανικῆς. Οἱ στρατηγοὶ τῆς δημοκρατίας λαβόντες τὸν τίτλον στρατάρχου, συναμιλλῶντο τίς τίνος νὰ φανῇ ἐπιδεικτικώτερος ἐν τῇ πρωτεύουσῃ· καὶ ἐτέρπετο ἐπὶ τὴν ἀμιλλαν ταύτην ὁ γίγας, γινώσκων κατὰ πόσον αὕτη καταπλήττει τὸν λαόν.

Λιτός μὲν τὸ γεῦμα, ἀνένδοτος δὲ τὴν ἐργασίαν, ἐν μέσῳ τῶν ταραχῶν τῶν συμπλοκῶν, διέτασεν ἀτάραχος καὶ παρατηρῶν τὸν γεωγραφικὸν χάρτην του.

Καὶ τὸ μηδαιμινώτερον πλεονέκτημα δὲν διέφευγε τὴν πολυκαιρίαν του. Αἰφνης καὶ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἐπέπιπτε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Μὴ φειδόμενος μηδὲ τοῦ αἵματός του αὐτοῦ, προκειμένης ἀνάγκης τῶν στρατῶν διὰ δημηγοριῶν ἐνεψύχου αὐτοὺς καὶ ἀφειδῶς ἐπιδαιψίλευεν αὐτοὺς βραβαῖα· διὸ καὶ ἡραπᾶτο καὶ ἐλατρεύετο ὑπ' αὐτῶν.

Εὐχερεστάτη ἀπέβαινε πρὸς τὸν ἄνδρα ἡ ἀποκάλυψις τῆς εὐφυΐας, καὶ ὑπὸ τὰ ῥάκη ἀκόμη ἐνδαιτώσῃς, καὶ ἐνεψύχου καὶ ἐπαριποιεῖτο αὐτὴν παντὶ σθένει δρέπων μετὰ σπουδῆς τοὺς καρπούς, καὶ ἰδοὺ τίνος ἐνεκα περιστοιχίζετο πάντοτε ὑπ' ἀνδρῶν διασήμων τὴν παιδείαν.

Βαθὺς ἐταπτής ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, πολμητίας ἐκ ρύσεως ῥιψοκίνδυνος, κατὰ πρόληψιν ἐπερεδόμενος ἐπὶ τὸν ἀγαθὸν αὐτοῦ ἀττέρα, προβλεπτικὸς ἅμα καὶ καταπληκτικὸς, διὰ τῆς παρουσίας του μόνῃς ἠλέκτριζε τὸ πᾶν· ἦν αὐτόχρομα τὸ στρατηγικὸν πνεῦμα καὶ ἐγεννήθη, φαίνεται, πρὸς τὸ στραταρχεῖν καὶ βασιλεύειν.

Εἶχε τὴν λαλίαν λακωνικὴν, καταπειστικὴν, ποιητικὴν, καὶ τὴν φωνὴν ἔντονον καὶ ἐμφαντικωτέραν πολυλάχως τοῦ λόγου αὐτοῦ· ἡγάπα τὴν ποίησιν καὶ τοῦτο μαρτυροῦσιν ὅ τε πρὸς τοὺς μεγαλοφρεῖς σεβασμὸς τοῦ κατακτητοῦ καὶ ἡ σύστασις τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς· τὴν τιμὴν ἐθεώρει ὡς τὸ ἰσχυρότερον ἐλατήριον τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅποια δὲ ἦταν αἱ πολιτικαὶ καὶ ἠθικαὶ ταραχαὶ τῶν ἡμερῶν του, δυνάμεθα νὰ εἰκάζωμεν ἐκ τοῦ πολυπλόκου ἱστονομικοῦ συστήματος, ὅπερ ἔθετο ἐν ἐνεργείᾳ.

Δυνάμεθα δὲ ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ἦν σύζυγος τρυφερός καὶ φίλος εὐγνώμων;

Ἀναντιρρήτως, ἂν ἡ εἰμαρμένη ἡδύδοκε, ὁ ἀνὴρ ἀνεδεικνύετο πατὴρ καθ' ὅλην τῆς λέξεως τὴν ἔνοιαν.

Ἐπιχειρηματικώτερος καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀννίβα, μᾶλλον ἀφειδῆς τοῦ κατακτητοῦ Μακεδόνα, μεγαλύτερος καὶ εὐτυχέστερος τοῦ Καίσαρος, ἀλλ' ἀτυχέστερος τοῦ Θεμιστοκλέους, ὑπῆρξεν ὁ φόβος καὶ τρόμος τῶν συγχρόνων, καὶ ἐστὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ τῶν μεταγενεστέρων.

Τρομερὸς, προσφιλὴς τῷ στρατιῷ, ὅστις δι' αὐτοῦ ἐδοξάσθη, ὡς καὶ αὐτὸς δι' ἐκείνου, ἀφῆκεν εἰς τὴν Γαλλίαν μέγα, ἐνδοξον μόνον ὄνομα, ἱστορικὰς τινὰς σελίδας πλήρεις καταπληκτικῶν καὶ τρομερῶν συμβαμάτων, τινὰ μνημεῖα καὶ τὸν **Ναπολεόντειον Κώδικα**.

Ἄν ἐδύνατο ν' ἀναδειχθῇ ἀνώτερος ἐκ τοῦ τε καὶ τῆς τύχης του, ἤθελε θεραπεύσει τῆς Γαλλίας τὰς πληγὰς.

Ἐπαμεινώνδας Ἰωάννου.

Ο ΒΠΑΙΤΗΣ.

Τῷ φίλῳ Κ. Λασκαρίδῃ.

Combien dans les rudes hivers, y en a-t-il aussi qui meurent de froid sous la mansarde ?
M. de Eormenin, Entretiens du village IX.

I

Ἐθρηκολόγει τῆς νυκτὸς ἡ αἰθρα εἰς ἐρήμους, καὶ γέρον κύων ὑλακὰς διέφυγε πενθήμους.